UNU

consacrat lui Urmuz

Urmuz premergătorul

Îmi imaginez lumea pur spirituală — dar nu spiritualismul searbăd al profesorilor de filozofie — ca pe un peisaj putînd fi sezizat cu simţurile, dar un peisaj torturat de febre, făcînd liniile să isbucnească la fel unor strigăte şi sintetizînd culorile într'o alta, necunoscută, care să ardă ochii şi să fie pentru ei ca o pulpă dezgolită pentru simţul genezic.

E un prilej de continuă primenire a creierului, pe care îl ţine mereu treaz, această copulaţie d'ntre ochi şi peisajele erectate, iscînd o percepere a lumii în delir, şi o agitaţie interioară ridicînd sîngele în artere pînă la înălţimea balcoanelor de pe cari te arunci cu capul în jos.

Peisajele acestea clocotind departe, necesitînd pînă la ele un lung voiaj înăuntru, după ce le-ai atins, îţi lasă pentru totdeauna pe limbă un gust puternic de esenţe sublimate cari fac ochiul întors în lumea obişnuită să devie — dacă nu absent şi cenuşiu — atunci neastîmpărat şi corosiv încercînd în fiecare lucru o muşcătură.

Astfel, dintr'o meditaţie care îl va fi dus cine ştie pînă peste cîte graniţi ale realităţii şi din violenţa necesităţii de a fi prezent într'un concret pe care îl dispreţuia şi din care s'ar fi vrut evadat, s'a născut arta acestui straniu Urmuz, care alături de Eminescu, prin sbuciumul şi sfîrşitul lor tragic, prin încăpăţînarea de a nu găsi în viaţă vreun confort oarecare, sunt singurii la noi cari au ridicat pulsaţiile literaturii pînă acolo unde peste ocean le-a dus Edgar Poë şi în Franţa galeria ciudată, de panopticum, a poeţilor blestemaţi.

Scrisul acestui nu mai puţin blestemat Urmuz oricît ar părea de paradoxal şi de trăsnit e totuşi impregnat cu filonul substanţial al unei eterne probleme şi eroii lui vor rămîne multă vreme în literatură aşa cum numai caraghiosul Don Ouijotte a lui Cervantes a ştiut să rămînă şi cum din atîtea frumuseţi ale ecranului vor rămîne deasemenea doar caraghioşii Buster Keaton şi Charlie Chaplin şi cred că nu e greu de găsit corespondenţe suficiente între arta acestora şi aceia a lui Urmuz. Şarjată şi caricaturală la prima impresie, devine după un timp tot atît de simplă şi de tragic omenească.

Pe Urmuz mi-l închipui în viaţă — mai ales în viaţa socială de mizerabile convenienţe—ca pe un copil încuiat de părinţii lui într'o cameră. Acolo, singura lui acţiune conformă e o răsturnare a ordinei apăsătoare, o schingiuire şi o schimbare a sensului utilitarist al fiecărui obiect cu care a fost închis.

URMUZ — gravură de S. Perahim

BCU Cluj / Central University Library Cluj
BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII REGELE FERDINAND I CLUJ

Astfel cutia pianului e umplută cu mărunţişurile de pe etajere, lui Napoleon îi stă mai bine cu mustăţi, obiectelor de pe pe masă sub pat şi celor de sub pat, în sobă.

Aceste simple năzbătii, aceste copilării cărora nu li se acordă niciodată larga înţelegere pe cari o merită, închid totuşi în ele un sîmbure de autentică şi desăvîrşită tragedie.

La fel Urmuz, prizonier al unei vieţi lamentabile, în scrisul lui a făcut acelaş lucru.

Trăind printre oameni de cari îl despărţea prăpăstii de sensibilităţi s'a amuzat — exasperat şi tragic — să înşurubeze unuia un capac la spate, altuia un grătar de fript peşte în barbă — operaţii cari dacă la suprafaţă par facile, adîncite, se desvăluiesc a fi fructul unei inteligenţe ascuţite, a unui spirit de observaţie deasupra obişnuitului, a unei largi înţelegeri a oamenilor şi a unei laborioase munci de frămîntare şi de aierisare a stilului a logicei şi a vocabularului — iar cînd toate acestea au fost terminate, şi-a umplut ţeasta propriului cap cu gloanţe de plumb.

Tragedia lui e poate tragedia fiecăruia dintre noi. Astfel, paralel cu scurgerea timpului Urmuz capătă tot mai mult o semnificaţie de zodie sub a cărui lumină halucinantă ne-am regăsit cu spaimă mai de mult, la 18 ani, cînd numele lui a fost imprimat pe frontonul unei reviste ca o solidară strîngere de mînă trimisă dincolo în moarte, ca şi acum în toamna aceasta cînd editura Unu — şi editura Unu să se ştie, pentru imbecili şi pentru posteritate, înseamnă Saşa Pană, adică inima şi buzunarul lui pe care o serie nenumărată de abstinenţe dela tot ce e plăcere imediată şi vulgară, îl păstrează cît mai intact spre a fi apoi risipit fără nici o ezitare pentru biruinţa unui crez în care se încăpăţînează să stăruie fără vre-o oboseală oarecare, clipă cu clipă, aşa cum poate numai ideia de diavol a mai stăruit să fie veşnic alături de cea de dumnezeu — îi strînge într'un volum scrisul lui de nedumeriri şi de incizii dureroase.

Cu prilejul acesta, numele lui care luceşte afît de dureros în sufletul fiecăruia dintre noi, ar trebui poate fixat în locul care i se cuvine în arena literară.

Dar în afară de teama că el nu poate fi fixat, că va luneca mereu pe planuri diferite, mai e şi desgustul pentru peisajul în care ar trebui făcută operaţia.

Cu cine să-l compar? Lîngă cine să-l aşez? Care era culoarea şi consistenţa literaturii noastre în timpul cît el a trăit şi a scris?

Sunt mulţi acei cari nu se îndoiesc că el a fost premergătorul, cel dintîi de aici şi de aiurea care din vîrful peniţei ca de pe o trambulină a făcut primul salt pe o planetă nouă cu o altă atmosferă şi cu o nouă geografie a sensibilităţei şi iată noi credem la fel, îi recunoaştem aceasta, dar ce mizerabil paliativ pentru tortura geniului lui care îi va fi ars creierii în nopţile de sbucium şi de insomnie.

Deaceia, la acest sfîrşit, nici o medalie, nici un fotoliu postum pentru el; ci lăsîndu-l să circule cu desăvîrşire liber printr'un ţinut care poate există undeva îi trimitem acolo — acum la această a a şaptea aniversare dela plecarea lui — dragostea şi salutul nostru, fluturîndu-ne sîngele ca pe o cascadă de batiste roşii.

Biografie

cu a cărei substanţă s'ar putea scrie, după moda timpului, *viaţa halucinantă a lui Urmuz*, dacă neţinînd seama că el fiind revindecat numai de poeţi, singurii cari au scris despre el şi cari în dragostea lor n'au pus nici un preţ pe biografia lui, ea fiind total neglijată şi cum dintr'un anumit punct de vedere o biografie strictă e oarecum necesară şi interesantă, iată mai jo schiţată — sumar dar complet — cea dintîi biografie precisă lui Urmuz, cu date dela mama lui, d-na Eliza Dr. Ionescu-Buzău care deşi locuind în chiar centrul oraşului, n'a fost vizitată î cei şapte ani cari s'au scurs dela moartea fiului său de ni unul dintre admiratorii lui, pînă în toamna aceasta cînd împreun cu Voronca şi Saşa Pană, am aflat-o într'o seară de ploaie am avut surpriza să descoperim în afară de fotografii şi amă nunte preţioase, chiar manuscrise inedite şi cînd am aflat—atun şi în alte vizite de mai pe urmă — diagrama vieţei lui Urmu aşa după cum urmează:

Cînd s'a născut la 17 Martie 1883 la Curtea de Argeş und tatăl său era medicul spitalului, Urmuz s'a chemat Demetru Den Demetrescu-Buzău moştenind numele exact al familiie

Dar cînd a fost inscris în şcoală, tatăl său, doctorul Ic nescu-Buzău, din cine ştie ce simpatie faţă de felul de a se numi ţăranilor şi în special al ruşilor, cu un nume derivat din cel d botez şi cum îl chema Demetru, l-a trecut sub numele de D metrescu care i-a rămas apoi pentru toată viaţa deşi părinţii l buni au continuat să se numească mai departe, Ionescu.

In 1888 întreaga familie face o călătorie în afară d ţară şi o şedere de un an la Paris după care se stabileşte pe tru totdeauna la Bucureşti.

7 ani. Şcoala primară Antim. Docil, copilul învaţă u abecedar şi o gramatică pe care mai pe urmă avea să o defl reze, răvăşind-o în toate sensurile.

Apoi liceul Lazăr. Adolescenţe. Preocupările ei. Cărţi mul de astronomie şi de călătorii. Din vremea aceasta datează pri tenia cu actorul Ciprian cu care a fost coleg şi cu de curî decedatul Nae Constantinescu.

După terminarea liceului, face un an facultatea de med cină pe care apoi o părăseşte oarecum îngrozit.

1904. Stagiul militar la un regiment de infanterie din Bu cureşti. Sublocotenent.

După armată, înscrierea la drept. Epocă de cit't cu pasiun Cum în vremea aceia electricitatea era încă rară, Urmuz ado mea cu cartea în mîini şi cu lampa aprinsă, care peste noap filîn l, era găsit a doua zi negru de funingine.

In 1907, puţin timp după moartea tatălui său îşi ia licen şi apoi cîţiva ani e ajutor de judecător prin diferite oraşele d judeţele Argeş, Tulcea şi Tîrgovişte.

1913. Campania în Bulgaria, la sfîrşitul căreia se mută Bucureşti ca grefier la înalta curte de casaţie. Din această ep că datează unele hohote de rîs cari isbucneau din camera l unde citea fraţilor şi surorilor, mai apoi şi la cîţiva amici, ave turile groteşti ale eroilor săi, plăsmuite încă de pe vremea cî era în provincie (Ghergani), cu mulţi ani înainte de primele î ceputuri ale dadaismului.

După războiul din 1916 pe care l-a făcut în întregime într Moldova în care a fost chinuit de febră recurentă, Urmuz se î toarce plictisit şi deprimat.

Continuă cu regularitate slujba dela casaţie, dar ceasu întregi petrece cu pianul pe care îşi încearcă melodii propr Duce o viaţă de ascet şi de izolat. In afară de unele preumbl nocturne, nimic terestru nu-l încîntă şi nici o voluptate în a mîn sau dormi bine. O singură mare pasiune: concertele simfonic pe cari le ascultă turmentat, cu faţa ascunsă în mîini.

In 1922, d-l Tudor Arghezi îi tipăreşte prima bucată Cugetul Romînesc.

Dar o lumină tot mai vie creştea înăuntru vizionaru şi cu un an mai tîrziu, la 23 noembrie 1923, cîteva gloanţe fulgera într'un boschet la şosea.

Schematic, aceasta a fost viaţa lui Urmuz. E transcri uscat, aşa cum a voit mama lui: fără savoarea dureroasă a tr gediei, fără amănuntele caracteristice şi emoţionante pe c le-am aflat, pe cari le mai bănui.

Pentru o biografie care lipsea, e suficient.

Dar viaţa lui — capitolul femeilor, capitolul neurasteni creiatoare — va rămîne — sau poate nu va rămîne — închis hărtiele prăfuite din casa de pe strada Apolodor, în amintir mamei lui, a prietenilor şi poate a acelei necunoscute femei ca cîteva zile după moarte, a venit să întrebe dacă nu s'a gă asupra lui un pachet cu scrisori.

geo **bogza**

ZODIAC

X

de Ilarie Voronca

In fîntîna opacă a nopții, pe crestele munților crepusculare
In albastrul etern privit printr'o lentilă de luceafăr
Peste umerii măcinați ai promontoriilor sterpe
Deasupra oceanelor dînd năvală ca o cireadă de cămile
Să rupi în bucăți brățările de strigăte,
Să-ți azvîrli spre un balcon al visului fruntea ca pe o făclie (înaltă,
Să-ți descui carnea — acest adăpost al păcatului — celor (patru vînturi
Să-ți amesteci cu cioburile ecourilor amintirea și sîngele.

Atunci în palma minții se va opri o lăcustă divină
Atunci de porțile de bronz ale ploii se va izbi un buzdugan (invizibil
Și cerul ca un paing uriaș îți va acoperi inima
Cu un genunchi pe-o targă cu ierburi și flori arse,
Cu-o mînă prinsă'n coama armăsarului de viscol,
Și-un zăngănit în șeaua scuturată de fulgerele scumpe.

Vei fii deodată vuet și liniște; vei fii o pecete în plus
Pe buza pămîntului ca un zălog trecut din mînă în mînă
Cu minutele îngrămădite ca săruri în fundurile de eprobete
Cu viața ca o rană vindecată de îngeri autentici.

Dar nu pătrunzi misterul din rîurile umflate primăvara?
Și-această 'ntemnițare a omului într'însul,
Cu'nfiorarea așteptărilor în gări,
Cu-atîtea desnădejdi strînse cu grijă ca vinurile vechi în (pivniți,
Cu o scrîșnire din dinți neputincioasă cînd destinul îți taie (respirația.

Totuși, rețli 'n iubire funda din trilul unei privighetori
Și privești cum în palmele brutarului prințesele albe ale (grîului reînvie
Te'ntrebi: de unde cade o picătură de azur în orga abia (ieșită din mîinile dulgherului
Cum se prefac atîtea miresme și gînduri într'o tulpină sub- (țire?

Dar mai departe de ultimele reflexe ale zborului
Mai departe decît nebuloasele viitoarelor lumi
Mai departe decît lacurile răsuflării în care greșelile și iz- (bînzile noastre
Se unesc într'o ninsoare impalpabilă,
Ochiul deslușește o balanță și în talgere se cumpănesc in- (cendiile minții
Ochiul mărit de groază trece ca un cerc de foc prin ospe- (țele somptuoase,
Ochiul ca un proiector luminează cele mai mici ascunzișuri (ale desfrîului
Ochiul rupe depe piept carnea ca pe o medalie nemeritată
Și-arată cum rod viermii și poftele 'n dedesupturi
Cum simțurile mîrșave se-ascund sub florile de cristal ale (surîsului,
Cum lupii și-arată colții prin gratiile de cuvinte.

E o putere a nopții și a răului care zace în noi sau vine (de departe
E o ființă străină care se ridică în vîrful degetelor tale
Care se-așează'n carne și îți îmbracă pe dinăutru trupul
Își trece o mînă prin pletele coastelor și-ți scoate inima
S'o atîrne ce pe un lampion în cortul din piei sălbatece al (întunericului

Dar tîmpla se lovește de corăbiile de gheață ale veșniciei
Și-un evantai de nouri se desfășoară'n membre
Din nemișcarea nouă știu numai presimțirea
Știu numai prezența uuui vultur împăiat pe o ramură ca un (șarpe

Prin noaptea de alături o mînă mă atinge pe umăr
Mi-e teamă să'ntorc capul într'un amurg de cîntec
Dar am aflat că oglinzile ascund prăpăstii infinite în perete
Cine să clintească oglinzile într'o clipă a revelației?
Cine să deslușească în abur un miracol
Să vadă timbrul morții pe un plic căzut în albastru
Să treacă prin memorie ca'ntr'o cameră funerară?

Ca o pădure, umbra se cațără pe coastă
Și ecoul piere între crengi ca un călăreț cu armura în flăcări,
Din munți scoboară'n salturi copiii blonzi ai izvoarelor,
Cu stelele, pe valuri, se întîlnesc vapoare,
In glas se'ntorc ținuturi; e-o revenire lentă
E-o resemnare poate, dar e-o odihnă 'n sînge
Și privirea împarte iarăși, perpetua culoare.

Printre copaci și'n sticlă un diamant răzbate
O bucurie-și varsă pe cap găleata rece
In plămîni răsună cornul de vînătoare
Lumina ca o hangiță 'ntinde paharul cu vin roșu
Mîna, ca dintr'un pian deșteptă cîntecul — surîsul
Și pasul se regăsește sprinten pe bolovanii zilei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

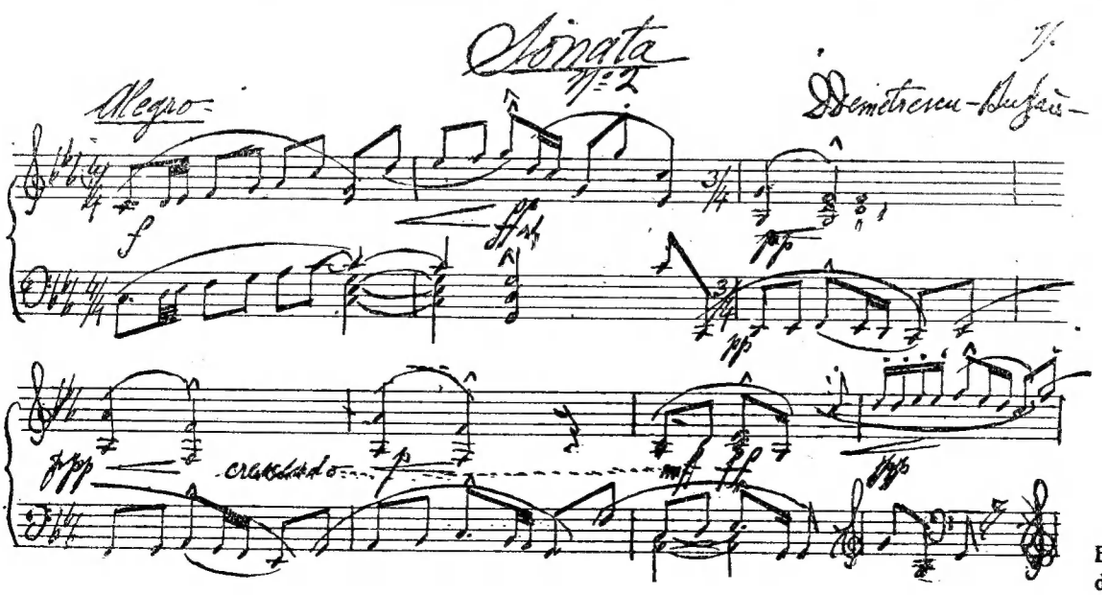

Fragment autograf de Urmuz

MOARTEA LUI URMUZ.

Montare de Saşa Pană

„prin revolver şi proprie voinţă"

23 Noembrie

Azi la orele 7 dim., a fost găsit într'un boschet dela şosea, în apropierea colţului şos. Jianu cu str. Dem. Ghica, cadavrul unui necunoscut. Mîna dreaptă a acestuia era încleştată pe revolver, ceiace a dus la deducţia că e vorba de o sinucidere.

Cadavrul purta anumite semne cari arătau că moartea se produsese cu 7—8 ore mai devreme. Procedîndu-se la percheziţionarea corporală s'au găsit cărţi de vizită şi scrisori pe numele D. Demetrescu-Buzău, str. Apolodor, 13.

Făcîndu-se cercetările s'a aflat că sinucigaşul e Dem. Demetrescu- Buzău, grefier la curtea de casaţie. Motivul tragicului act e o boală gravă de care suferia sinucigaşul.

Lupta, 23 Noemb. 1923. — Anul II No. 586

24 Noembrie 1930

Sinuciderea unui grefier dela Casaţie. Eri dim pela orele 7 jum. a fost găsit mort, de către sergentul din post, într'un boschet din dosul bufetului, în apropiere de soseaua Jianu colţ cu str. Dimitrie Ghica, un necunoscut, binişor îmbrăcat. In mîna dreaptă încleştată, se afla revolverul cu care necunoscutul şi-a răpus zilele printr'un glonţ, tras în partea stîngă a pieptului, perforîndu-i inima şi eşind apoi prin spate. Asupra lui s'au găsit mai multe cărţi de vizită cu adresa: Demetru Demetrescu-Buzău str. Apolodor 13. După înfăţişare pare să fi fost un mic slujbaş.

Din ordinul procurorului de serviciu, cadavrul sinucigaşului a fost transportat la institutul medico-legal. Se crede că sinucigaşul şi-a pus capăt zilelor astă noapte pela orele 12.

∴

In ultimul moment aflăm că sinucigaşul dela Şosea se numeşte D. Demetrescu-Buzău, fost grefier la Inalta curte de Casaţie şi justiţie, domiciliat în Bucureşti, strada Apolodor No. 13. La el s'au găsit mai multe scrisori în cari arată că-şi curmă firul vieţii din cauza unei paralizii ce-o căpătase de cîtva timp şi care îi transformase viaţa într'un adevărat chin.

Dimineaţa 25 Noeb. 1923 Anul XX No. 6125

25 Noembrie

Cauzele sinuciderii. Am vorbit în ziarul nostru de eri de sinuciderea dela Şosea. Demetrescu-Buzău era fiul regretatului medic cu acelaş nume.

Licenţiat în drept avînd o rară cultură literară şi artistică, Dem.-B. era bine cunoscut în cercurile intelectuale din Capitală. A fost mai mulţi ani magistrat în provincie, dar nu se putea împăca din cauza firei sale, cu viaţa de provincie: îl atrăgea viaţa Capitalei. Nereuşind să obţină un loc de judecător în Bucureşti, s'a mulţumit cu situaţia de grefier la curtea de casaţie.

In ultimul timp îl rodea o boală nemiloasă, ale cărei progrese repezi îl alarmase şi îl demoralizase cu totul. A căutat salvarea într'un glonţ de armă.

In cercul prietenilor săi, Buzau citea bucăţi literare curioase, de o căutată originalitate, încercînd să-şi arate dispreţul chiar faţă de forma literară — după cum sfătuia Hajdeu pe pesimişti. Despre acest magistrat şi întelectual cunoscut, un ziar spunea că era „binişor îmbrăcat". Bietul Buzău!

Ar fi meritat o soartă mai bună şi cu deosebire o moarte mai.... bună, sau chiar mai rea, — dar nu aşa, de rîsul celor cari nu l'au cunoscut, cari nu l'au înţeles şi cari nici nu puteau să înţeleagă un suflet atît de complicat ca al lui.

Magistraţii au datoria să-i ia corpul dela morgă, iar prietenii să nu uite pe îndăgostitul concertelor bune şi al cărţilor alese — pe bietul Buzău... *C.*

Dimineaţa, 26 Noemb. 1923

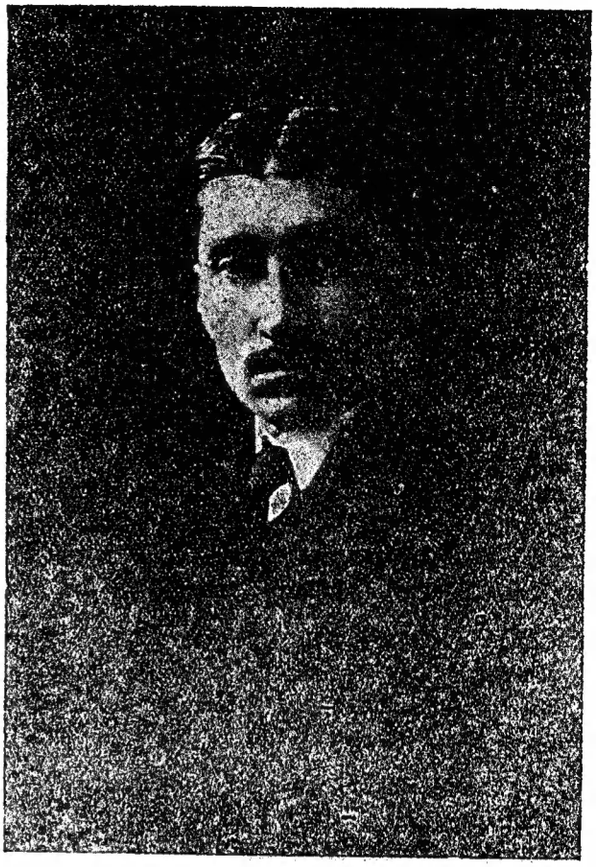

URMUZ ÎN 1915

Babeş-Bolyai University Library Cluj

Proces-Verbal

Astăzi 23 Nov. 923

Noi N. Dezideratul, comisar de poliţie şeful circ. 3 perif. Bu
S'a prezentat în faţa noastră sergentul de oraş cu seria 758 anun
Roşu Gh. care raportează că pe soseaua Kiselef în dosul Bufetului în bo
ket se găseşte un om împuşcat. Imediat ne-am transportat în localitate
aci în dosul bosketului într'un bosket în apropiere de şos. Jianu colţ
str. D-tru Ghica în adevăr am găsit un individ culcat pe pămînt cu faţa
sus mort împuşcat în tîmpla dreaptă iar în mîna dreaptă ţinea un revolv
marca S. T. M. îmbrăcat în haine gri şi pardesiu deasemenea gri cu ver
ghete negre şi pălărie maron la percheziţia făcută s'a găsit asupra lui m
multe notiţe, scrisori şi o carte de membru No. 10436 a soc. funcţionarilo
publici pe numele D. Demetrescu-Buzău ajutor Grefier Casaţie precum
suma de lei 943 (nouă sute patruzeci şi trei) într'un portmoneu de culoa
neagră tot asupra-i s'a mai găsit un ceasornic de aur fără capac şi 2 che
Cadavrul a fost lăsat în aceaşi poziţie şi cu telegrama No. 12118 d
23 XI 923 ora 8 am anunţat pe cei în drept după care la faţa locului a sos
D-l procuror de serviciu şi a ordonat transportarea cadavrului la morgă ca
a şi fost trimis cu adresa No. 12120 din 23 XI c. după ce mai întîi am sta
bilit că se numeşte D. Demetrescu-Buzău cu domiciliul în str. Apolodor
unde îşi are familia şi s'a sinucis.
In urma acestora am anunţat telefonic prin circ. I poliţia, familia cîn
s'a prezentat D-l C. Stoicescu funcţionar superior în ministerul de Industri
şi Comerţ cumnat cu numitul care după ce ia cunoştinţă de caz ne face
declaraţie scrisă separat semnată propriu şi vizată de noi se anexează aci
din care rezultă că D-l Demetrescu-Buzău grefier la Curtea de casaţie Bu
cureşti în ultimul timp suferia de nervi în ultimul grad boala care l'a deter
minat să-şi curme viaţa.
Ca aşa fiind prezentul proces-verbal cu una declaraţie una carte d
membru 2 scrisori un bilet al Spitalului militar 2 chitanţe No. 172 şi 183-
spitalul Colţea 2 cărţi de vizită pe numele D. Demetrescu-Buzău Magistra
una chitanţă de 3000 lei una notă care cuprinde una coală jumătate 2 ca
neţele de note mai multe notiţe şi cărţi de vizită un ceasornic aur fără ca
pace două chei mari şi una mică un portmoneu negru de piele suma 94

nouă sute patruzeci şi trei lei) şi un revolver marca S. T. M. cu cinci cartuşe netrase se înaintează locului drept spre cale legală.

Drept pentru care am dresat prezentul proces-verbal spre cale legală.

Comisar (ss) *N. Deziderat u*

Asistent
(ss) *Cojocaru*
(ss) *I. Popescu*

INSTITUTUL MEDICO LEGAL
BUCUREŞTI

No. 615 *Anul 1923* *Luna Noembrie 23*

DOSAR

Numele şi Pronumele: *Demetru Demetrescu-Buzău*

Cauza morţei: *Fractura craniului prin armă cu foc (revolver)*

Sinucidere *(prin armă cu foc)*

Observaţiuni
Cauza morţei } *Era neurastenic*

Revolverului aproape de sinucidere: (Iulie 1914)

„Suveran al lumii, trebuie să mă închin ţie, căci fără un reier care să o ceară, Divinitatea nu mai poate avea rost; iar ı eşti cel care poţi dispune cum vrei de acel creier!.. Tu eşti eci Zeul cel mai puternic!.."

Urmuz.

26 Noembrie

Adînc întristata familie Dr. Ionescu-Buzău are nemărginita urere de a anunţa moartea iubitului şi adoratului

Demetru Demetrescu-Buzău

Magistrat

Inmormîntarea va avea loc Duminică 25 Noembrie 1923, a 3 p. m. la cimintirul Şerban Vodă (Belu) în capela căruia e află depuse rămăsiţele.

Universul, 27 Noem. — Anul XLI No, 302

26 Noembrie
Cimitirul Belu
No. cor. 358
Anul, luna, ziua: 1923, Noembrie 24
Autorizaţia de înmormîntare: No. 8886
Numele, Pronumele: Demetru Demetrescu-Buzău
Figura 50, locul 3

Registrul de înmormîntări

Demetru
Demetrescu-Buzău
1883—1923

Figura 50, locul 3

11 Ianuar 1922

Iubite Domnule Demetrescu-Buzău,

Am primit scrisoarea D-tale şi îţi voi lămuri mai precis.

Rămăsese că scrupulele d-tale nu sînt chiar de ordin profesional şi că alegi un teren mai elementar ca să eviţi terenul adevărat. Mă cunoşti prea puţin, dacă ai crede că aşi refuza să te ascult cînd mi-ai vorbi ceiace se numeşte verde şi să-ţi argumentez.

Ca să-ţi nimicesc toate ereziile şi să-ţi spulber temerile, află:

1. Că revista *Cugetul Românesc*, care apare odată pe lună, iese cu colaborarea tuturor profesorilor universitari ceiace nu înseamna că şi cu concursul tuturor scriitorilor; printre cei foarte puţini cari vor colabora, te-am ales în primul rînd pe d-ta. —Nu-i aşa că prestigiul universităţilor te-a uluit?

2. Primul număr, care poartă data de 1 Februarie şi este sub presă şi aşteaptă numai contribuţia dumitale are o serie de articole semnate de nişte colaboratori, din care îţi voi cita numai 3, ca să te feştelesc cu totul: *Diamandy*, ministrul Romîniei la Petersburg în timpul războiului, dă un număr de pagini asupra revoluţiei bolşevice; *Em. Antonescu*, profesor la facultatea de drept din Bucureşti, publică un studiu asupra Reformei judiciare — şi *Ion I. C. Brăteanu*, (na!) iscăleşte un articol la un document istoric.

Cred că atît îţi ajunge şi regret numai un lucru, că trebuie să-ţi aduc asemenea motive, ca să te determine să nu-ţi fie frică de vecinătatea mea în revistă. Vezi că ne găsim în cea mai recomandabilă tovărăşie.

Prin urmare, te rog alege-ţi repede un pseudonim şi trimite-mi bucăţile aşteptate fără întîrziere. Vreau să-mi rezerv plăcerea de a te fi publicat eu întîi şi îţi prezic în noua şi neaşteptata d-tale carieră succese care vor contribui să-ţi sporească foloasele funcţiei de magistrat. Singură politica ar putea să te ştirbească, dar revista nu face politică.

Citeşte şi imprimatul alăturat, ce s'a trimis în provincie pentru abonamente, încă de acum 2 două luni, compară şi trage concluziile. Nu te priveşte decît lista colaboratorilor, cari reprezintă numai o parte.

In aşteptarea *imediată* a manuscriselor d-tale, cît de multe şi de ori ce întindere şi mici şi lungi, sînt al d-tale cu drag.

T. Arghezi

Toate colaborările se plătesc.

Scumpe Domnule Arghezi,

Imi vei da voie să-ţi prezint, aci alăturat, pe D-nii Algazy & Grummer. doui simpatici negustori de geamantane, din Strada Doamnei.

Dacă crezi că—pentru binele şi folosul obştesc—a sosit momentul ca ei să fie scoşi, însfîrşit, din misterul în care erau ţinuţi pînă acuma, le voi aduce şi lor cazul la cunoştinţă, trimiţîndu-le cîte un număr din revistă.

Nota explicativă, dacă o socoteşti de prisos, poate fi suprimată. In caz dacă D-ta crezi că e locul la publicarea lui Algazy, poate că ar fi nimerit să se pună d'asupra titlului, ca antet, cu litere mai mari *„Pagini Bizare"*.

Fie că va apare chiar în numărul viitor, sau mai tîrziu, la toamnă, cînd se va relua activitatea revistei, îmi voi permite să repet şi acum rugămintea mea de a nu refuza un articol introductiv, dacă crezi că este momentul acum.

Il cred neapărat necesar şi pentru o mai bună orientare a cititorului în materie, iar pentru mine personal va fi o mare mulţumire sufletească avînd prin aceasta dovada că mă bucur în faţa D-tale de aceleaşi sentimente ca altădată.

Al D-tale cu toată stima şi cele mai alese sentimente.

30 Mai 1922 **D. Demetrescu-Buzău**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBLIOGRAFIE

Pîlnia şi Stamate (roman în patru părţi). „Cugetul Romînesc" I, 1; 1921.

Ismail şi Turnavitu. „Cugetul Romînesc" I, 2; 1921.

Emil Gayk. „Punct" I, 0; 1925.

Plecarea în străinătate. „Punct" I, 10; 1925.

Cotadi şi Dragomir. „Punct" I, 11; 1925.

Algazy & Grummer. „Bilete de Papagal" I, 16; 1928.

După Furtună. „Contimporanul" VIII, 84; 1928.

Antologie. „Unu" II, 9; 1929.

Fuchsiada (poem eroico-erotic şi muzical, în proză) Postumă.

Cronicari (fabulă), Postumă.

Urmuz. Edit. *Unu.* 1930. Cuprinde bucăţile de mai sus.

Algazy und Grummer. „Der Sturn"—Sonderheft rumänische Literatur — Berlin 8, XX; 1930.

Maxime în manuscris — Nepublicabile.

Pentru Stamate, pîlnia deveni de atunci un simbol. Era singura fiinţă sex femeiesc cu un tub de comunicaţie ce i-ar fi permis să satisfacă şi cerinţele dragostei şi interesele superioare ale ştiinţei. Uitîndu-şi cu totul sacrele îndatoriri de tată şi de soţ, Stamate începu să-şi taie în fiecare noapte, cu foarfeca, legăturile ce-l ţineau ataşat de ţăruş şi, spre a putea da frîu liber dragostei sale neţărmurite, începu să treacă din ce în ce mai des prin interiorul pîlniei, făcîndu-şi vînt în ea de pe o trambulină construită expres şi coborîndu-se apoi în mîini, cu o iuţeală vertiginoasă, pe o scară mobilă de lemn, la capătul căreia îşi rezuma rezultatul observărilor sale în afară.

Ianuarie 1928

Geo Bogza face să apară la Buştenari primul număr din revista URMUZ.

A se consulta

G. Ciprian. Urmuz („Contimporanul", III, 45).

G. Ciprian. O raită prin tîrg — amintiri despre Urmuz („Contimporanul" V, 71, 1926).

O notă redacţională. („Contimporanul" V, 71, 1926).

Foarte puţini ştiau că grefierul Demetrescu-Buzău era originalul şi tulburătorul Urmuz, autorul lui Ismaïl şi Turnavitu, revoluţionar discret al literaturii romîneşti şi precursor ignorat al mişcării de avantgardă, al prozei şi poeziei în contra-sens al umorului nou, al liricei liberate de logică şi anecdotă *din lumea întreagă* (Urmuz-Dada-Suprarealism: trei cuvinte cari stabilesc o punte, desciferează o filiaţiune, lămuresc originile revoluţiei literare mondiale din 1918). **Contimporanul**

Interwiev cu D-l G. Ciprian („Rampa" XII, V 2988, 1928).

Geo Bogza. Urmuz („Urmuz" I, 1, 1928).

Urechile fecioreşti mai sîngerează încă de desvirginarea făcută de fraza impetuoasă şi virilă.

Odată cu tine s'a sinucis o legiune de îngeri şi D-zeu a fost nevoit să poarte multă vreme doliu la mîni. **Urmuz**

T. Arghezi. Medalion: Urmuz („Bilete de Papagal", I, 16, 1928).

Stephan Roll. Scurt-circuit: Urmuz („Unu", I, 9, 1929).

Dacă mişcarea dela Zürich, cabaretul Voltaire, l'ar fi avut acolo în pulsul propice lui, s'ar fi culminat în producţie, în curaj şi şi-ar fi desfăcut întreaga individualitate. Urmuz s'a născut şi s'a produs într'o clipă improprie nervurei lui; lăsînd în pămînt numai rădăcinile cu suc virgin, deşi singur descoperise un plan inedit, construise un telescop pentru infern, un reflector pentru oamenii negrii şi inventase un apocalips al burlescului. Lipsa însă, al unui grup de aventură, care interioară exista cu el, inerentă oricărui focar fantezist, a făcut ca să nu ne fi rămas, bine impregnat, din Urmuz — de proporţiile certe — un tip din cea mai autentică fizionomie al unui Jarry romîn; al unui premergător mai elocvent, al unui răsturnător mai temerar de calcule mondiale. **Scurt-circuit**

Geo Bogza. Candelă-Stea, la mormîntul lui Urmuz („Unu", II, 9, 1929).

Ilarie Voronca. A doua lumină (Editura „Unu" 1930) pag. 84, 85, 109,

Dintre puţinii cari n'au căzut în cursă, dar depăşindu-i pe toţi, ducînd o transfigurare, o înfiorare pe care nici unul din înaintaşii lui de pretutindeni n'au s'mţit-o sau n'au făcut-o simţită, e Urmuz.

Chinul şi tulburarea lui Urmuz au trecut de mult dincolo de hotarele pitice ale scrisului, au inundat într'o semnificaţie până la buzele unui cer netrăit.

Urmuz n'a fost un „scriitor" dupa cum de altfel nu a fost nimic din ce ar putea fi scris întro serie numerică. **A doua lumină**

Lucian Boz. Săptămîna poeziei („Rampa" IX, 344, 1930).

Lucian Boz. Medalion: Urmuz („Facla" IV, 320, 1930).

Geo Bogza. Urmuz premergătorul. Biografie („Unu" III, 31, 1930).

G. B. Fuchsiada. („Unu" III, 33, 1930).

I. V. Ascuţiţi-vă aşadar foamea. („Unu" III, 31, 1930).

Saşa Pană. Moartea lui Urmuz. („Unu" III, 31, 1930).

POLEMICELE asupra paternităţii piesei „Omul cu mîrţoaga".

T. Arghezi. Urmuz („Bilete de Papagal", I, 16, 1928).

T. Arghezi. Din Purgatoriu („B. de P.", I, 19, 1928).

T. Arghezi. Omul cu mîrţoaga („B. de P." I, 26, 1928).

Aurora Maior Vorvoreanu. O scrisoare (Idem).

T. Arghezi. Mîrţoaga („B. de P.", I, 31, 1928).

G. Ciprian. Leliţa argheziană („Cuvîntul", IV, 1031, 1928).

G. Ciprian. Cavalerul Tudor Arghezi sau Plăcintarul calomniator („Cuvîntul", IV, 1037, 1928).

CONCLUZIUNE ŞI MORALĂ

De vreţi cu toţi, în timpul nopţii, un somn în tihnă să gustaţi,
Nu faceţi schimb de ilustrate cu cel primar din Cirligaţi.

Scrisul acestui Urmuz a fost pentru cretinii angajaţi ai unei cafenele a „scriitorilor" din Bucureştii ultimilor douăzeci ani, un desert bufon. Clocotul contra celor în mijlocul cărora trebuia să-şi mestece viaţa, a profitorilor a căror mîni mucegăite trebuia cu o grimasă a sufletului să strîngă sau să-şi trăiască o funcţie scriind sentinţe, şi dezesperările unui şarpe ce-i încolăciau creierii, le-a sublimat în scrîşnete, le-a proectat pe reverul logic ca o cascadă văzută într'un tavan de oglinzi.

A suportat rîsul idiot şi bine hrănit chiar al celor cari nu s'au descifrat în firmele şi cărţile de vizită scrise cu cerneala simpatică a geniului, a rătăcit prin tîrguri cu masca lui Demetrescu-Buzău şi din Bucureşti—cînd a vrut să evadeze—a ajuns numai pînă la inima şoselei Kiselef. De acolo, noaptea — poate în clipa imaterială a orei 0 — s'a despicat: Demetrescu-Buzău s'a întors pentru diversul faptelor zilnice la ziare şi în aceiaşi cafenea; iar Urmuz a rămas cenuşă de stele.

saşa **pană**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

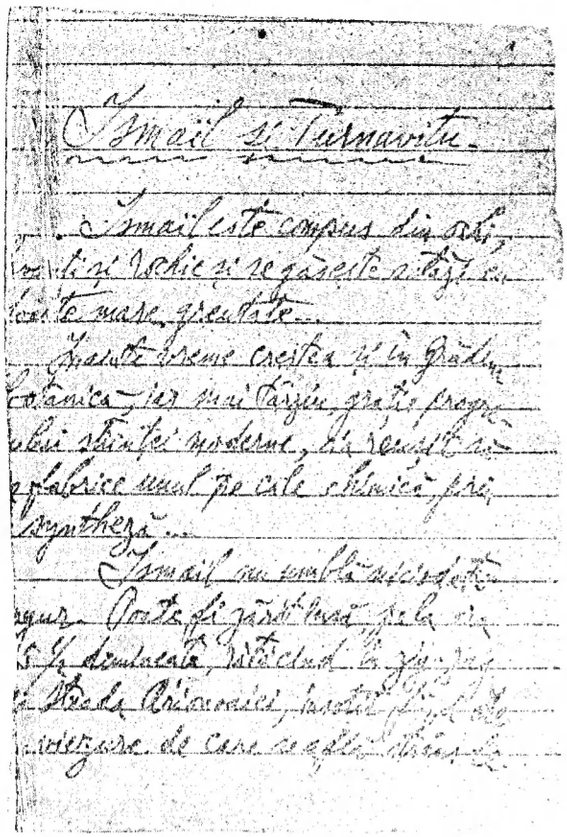

FRAGMENT AUTOGRAF DE URMUZ

Cronicari

Fabulă

Cică niște cronicari
Duceau lipsă de șalvari.
Și-au rugat pe Rapaport
Să le dea un pașaport.
Rapaport cel drăgălaș
Juca un carambolaj,
Neștiind că — Aristotel
Nu văzuse ostropel.
„Galileu! O, Galileu!"
Strigă el atunci mereu —
„Nu mai trage de urechi
Ale tale ghete vechi".
Galileu scoate-o sinteză
Din redingota franceză,
Și exclamă: „Sarafoff,
Servește-te de cartof!"

MORALA

Pelicanul sau babița.

urmuz

Comunicată de Dl. Gr. Mărculescu

PLAT DU JOUR

ulei, tania ștefanovna stă pe o bancă
ră față și fără culoare la ochi,
b picioarele ei obișnuita căpățînă de mort
data asta rîde la un suport de stampile
pe urmă masiv și galben dulapul curge galben pe lîngă (perete
ulapul în care e încuiat jurnalul și șapca de locotenent
un poet cu fața tăiată de geamuri și oglinzi
deasupra plajei pe care oameni goi
erg indiferent în sens opus.

acă un om cu pisici și șarpe în loc de sex
r altul — robinson crusoë — întinde mîinile în zare
pentrucă femei în trupul gol
xact cum le-a visat m. h. maxy
uc mîna albă la suflet și buric
ealtfel și om și ochelari banjo cîntat la 8.

edesubt pe fondul negru înșirați ca
beciuri amanții defuncți din atlantida
tau poeții cei mulți și cei puțini
ari nu și-au precupețit glasul și sîngele
ari au mers prin ei și prin afară de ei
i și-au întors înăuntru ca unghiile cismarului din arizona
cela care n'a fost niciodată
lecît exemplu într'un poem fără valoare
i care n'a socotit cuplurile erotice ale orașului
șa cum le-au socotit poeții din gravuri
trînși la un loc de unul dintre ei
are s'a ridicat pe inimă pînă la înălțimea catargelor
le unde a rostit un zîmbet ca un lasso
a un descîntec
i de sub cuvinte
oeții au început să iasă ca lupii și ca avioanele.

Oealtfel chestiunea devenind oarecum ambetantă
e rezolvă prin mașina omenească roșie la rinichi
albenă'n creier
e unde oamenii merg cu vagonete și cu macarale
a undeva sub frunte să se așeze la o masă
cum făceau conspiratorii dela ismail și nijni-novgorod
pe vremea cînd ceaiul nu era ținut în testicule
și apa nu venea de jos în sus să meargă tot în jos
pe lîngă bibiʃoteca în care nu e voe să pui mîna
fiindcă la stînga o ciupercă e ca un dirijabil
și deasupra are loc o naștere cu automobil și profesori (universitari
(aceasta nu-i delir, ci camera lui sașa).

La dreapta e cufărul de nuiele și de vis
acolo lucrurile stau îngrămădite ca nucile de pe masă
și fiecare atîrnă în imaginație de un deget mic și strivit
(aceasta nu-i imaginație, ci realitatea)
așa cum stau atîrnate hărțile americei
cînd domnul cu barbă decerne premii
și se scrie apoi în gazetele de provincie
primite cu trenul la buștenari.

Dar undeva departe, peste nouă țări și nouă mări
exilată, e lampa
lampa de sticlă albastră, ca de cauciuc
așa trece prin sînge și place ca o țîță
lampa din nopțile de studii și de confesiuni
cînd eroii erau mai mici cu cinci luni
și nevinovați de catastrofa c. f. r.
care trebuia să se întîmple și nu s'a întîmplat
astfel a venit dimineața și ziua fatală
cînd am fost mai lung și mai plictisit
cînd am cunoscut pe doamna claudia milian
cînd pe stradă a trecut autocamionul 3677
cînd fără a voi să fac filosofie
m'am gîndit deșertăciunea
deșertăciunilor, totul e deșertăciune
și am terminat poemul în tipografie
plictisit,
lung
și neștiind la urma urmelor ce-ar trebui să fac.

geo bogza

V E S T I A R

„UNU", care după numărul viitor intră în al 4-lea an de existență, va apare într'un nou format tehnic și — în ceiace privește redacția — bazat pe un nou echilibru între forțele cari îl compun, față de ele însăși și față de publicul căruia i se prezintă. Intr'o atitudine depășind preocupările de pînă acum — poem, desen, literatură — și improspătat cu neliniștea și problemele cari agită actualitatea, „Unu" va da tribut glasul și înțelegerea colaboratorilor.

FUCHSIADA. E o lucrare încă necunoscută a lui Urmuz, cea mai lungă și probabil ultima în ordinea cronologică a creierii.

După ce a așteptat șapte ani la Turnu-Severin, unde fusese luată printre caiete și însemnări imediat după moartea autorului, de o soră a acestuia, Fuchsiada apare pentru prima oară acum, deadreptul în volumul editat de Unu.

Cu un stil oarecum clasic — dar având o prospețime o savoare particulară — Urmuz îl prezintă pe Fuchs într'o serie de grotești aventuri sexuale, dintre cari se deprinde minunat de bine amănuntul și natura autobiografică a povestirii, cum dealtfel, autobiografice sunt și unele din celelalte lucrări ale lui, ori cît le-ar părea de neverosimilă acțiunea și peisajul în care se desfășoară.

Cu Fuchsiada ni se întărește tot mai mult convingerea că broderia paralogică în care Urmuz și-a îmbrăcat stilul și substanța povestirilor, nu este jocul facil al unei minți fanteziste, ci rezultatul unei experiențe de scrîșnete cari i-au revărsat peste cerneală un botez din sîngele-i propriu și va face ca plămădeală din care și-a construit eroii să nu se altereze așa repede de vreme și să-și păstreze farmecul și valoarea dela început, oricît de multe imitații s'ar face după el și oricît *„l-ar depăși"* — a se vedea un articol al d-lui F. Aderca din Bilete de Pagagal — imitatorii.

O punere la punct și o distincție între imitatorii de rînd și acei scriitori cari au numai o aparentă asemănare cu scrisul lui Urmuz, e necesară și se va face.

ZGÂRIE-MERDE-UL UNIVERSULUI. Am socotit de mult ca desuetă orice mișcare de frondă în favoarea architecturii noi, într'atît aceasta s'a impus și a fost adoptată oriunde dela război încoace s'au pus cîteva cărămizi una peste alta.

Deaceia însemnarea pe care suntem siliți să o facem azi, o facem cu tristețe și cu desgust.

Și n'am scrie lucrurile acestea dacă faptul de care vrem să vorbim nu ne-ar ultragia în fiecare zi și nu ne-ar murdări retina ca un porc scăpat într'un salon.

Pe locul pe unde strada Constantin Mille după ce a intrat în Brezoianu avea să continue pînă în Cișmigiu, prin mijloace de a căror natură e sarcina ziarelor cetățenești să se ocupe, ziarul „Universul" a obținut autorizația să-și clădească o casă.

Uzurparea pe care a adus-o esteticei Capitalei, circulației și celorlalte interese obștești, nu ne interesează. Dar nu-i tolerăm sinistra bătaie de joc pe care a găsit cu cale să o toarne în plin centru al Capitalei. Liniile cari îi mărginesc conturul au fost chibzuite după un astfel de gust încît deși construit din ciment și beton, *„palatul"* pute mai rău ca un excrement.

Afirmațiunea aceasta nu pornește din vre-o atitudine preconcepută, ci e expresia unei reacții firești și spontane — ca actul scuipării în fața unei putreziciuni fetide — pornind din ținuturile noastre cele mai adînci ori de cîte ori soarta ne aduce în fața „Universului".

Atunci, nici o considerație de ordin architectonic despre ceiace ne înfățișează ochilor, ci *un rău organic* începe să se manifeste în noi: un gust de leșie în stomac, o repulsie a fiecărei celule din plămîni o svîcnire disperată și apoi o sufocare cînd o greață totală ni se revarsă în sînge și ne îmbolnăvește.

Repetăm: nu scrim dintr'un spirit combativ. Ci cu sinceră și completă nedumerire. Cum s'a putut concepe și înfăptui oroarea aceasta? Nici în visurile noastre cele mai urîte în coșmarurile cele mai îngrozitoare nu ne-a fost dat să întîlnim ceva care să ne cutremure. Palatul „Universului" e pur și simplu o monstruozitate.

Ce considerațiuni sinistre vor fi dus la conceperea și patronarea porcăriei cu moț?

N'am fi putut pretinde personajelor constipate din fruntea ziarului pentru pensionari reumatici, o architectură transfigurată de technica veacului. Dar în exprimarea punctelor lor de vedere, le-am fi cerut o *decență* care le-a lipsit așa cum îi lipsește și mahalagioaicei care apare la baluri și pe stradă îmbrăcată după un jurnal al ei personal la care ține cu sfințenie cum desigur tot cu sfințenie au ținut și ei să-și eternizeze prostul gust oferindu-ne spectacolul lamentabil al unei clădiri imense și complet idioate.

Dar cum suntem siguri că experiența și desgustul nostru este experiența și desgustul unei bune părți din Capitală, începem să ne gîndim la lansarea unor liste de subscripție publică pentru a strînge suma necesară cumpărării și dărîmării totale a monumentalei porcării din strada Brezoianu.

g. b.

ASCUȚIȚI-VĂ AȘADAR FOAMEA, șacali ai banchetelor oficiale. Vi se oferă de data aceasta o victimă cum n'au mai întîlnit încă dinții și grimascle noastre. Fiți totuși cu băgare de seamă: cerul gurii vă va arde și mațele se vor ghemotoși ca sîrmele ghimpate. Veți ridica din nou toasturi, dar buzele se vor strîmba jalnic, vor fi tăiate'n sînge de brutalitatea acestui nume acestui profil: Urmuz. Vă văd deacuma strînși la un ospăț cu icre negre, cu inevitabil calamburul grasului viitor și fost ministru, cu discursul directorului huiduielilor naționale cu desigur: Domnule Ministru, Onorați Confrați, Onorabili agenți ai circulației sărbătorim azi pe marele nostru scriitor Urmuz ale cărui opere savuroase etc. Și urmează firesc, un voiaj în tren special la Predeal pentru desvelirea bustului marelui erou, în vreme ce balele și bulgării de muci prezidențiali cad peste sicriul și oasele tot mai sirăvezii; peste gestul sublim de renunțare și de izolare a lui Urmuz; acoperă trăsnetul de ură, de răzvrătire, de singurătate al celui mai pur dintre poeți. Schimbă însăși esența gîndurilor semnificația de prevestire și de cataclism a scrisului și a vieții sale. Cîtă imensă desnădejde trebuie să fi fost în modestia, în tragedia lui Urmuz. Nu s'a amestecat cu nici una din trupele consacrate, a încuiat într'o cutie manuscrisele atît de puține și scumpe și însăși sinuciderea a făcut-o fără sgomot învelind parcă în vată împușcătura, trăgînd glonțul nu în fruntea creatorului lui Cotadi și Dragomir ci în aceia — conformă faptelor diverse din ziare — a lui Demetrescu-Buzău grefier la Curtea de Casație.

Trăim într'o țară ciudată: cu a zecea parte din prețul unui singur festin s'ar fi putut de mult strînge în volum poemele și tristețea lui Urmuz. Și totuși fără gestul lui Saşa Pană, acum șapte ani după moartea lui Urmuz, cine știe dacă s'ar mai fi însuflețit vreodată această carte.

i. v.

PRIETENUL BLOND, colaboratorul nostru Victor Brauner, plecat în Mai pentru a se stabili la Paris, expune actualmente 8 uleiuri de înaltă turburare, la salonul supraindependenților.

ERATA. După ultimele calcule, universul e de un miliard ori mai mic precât era pînă eri considerat.

ACEA DIMINEAȚĂ de toamnă și rugină cînd am aflat, iubite d-nule Sternberg, sfîrșitul de jale al „Nopții din tîrgul vechi" și ospățul de scrum ce ți s'a servit din decorurile și costumele trecute sub bagheta de sînge a focului, sub zodia nimicirii, mi-au așternut o compresă de durere surdă prin oase și lacrimi uscate.

Te știam plecat din țară, să cauți și alte meleaguri unde să-ți porți — într'o retortă invizibilă de alhimist — luceafărul viziunii d-tale de poet și regisor și încrederea într'o ARTĂ pentru care *suferi* neînțelegerea și sărăcia.

Acel tîrg, unde Roza Olschanska și David Licht, unde Ruth Tara și Glezer, unde cei contopiți pînă la unul în corola ansamblului, au trăit — treziți din odihnă și vise — năruirea de iederă, destrămarea în nori la 4 noaptea a unui capitol din viața lor, din viața d-tale frumoasă și dureroasă, de idealiști (un cuvînt și o sectă aproape evadate din circulație),— Buhușii poartă azi pe umerii lui o cenușă sfîntă ca un șal.

s. p.

Colecția editurii „Unu" prezintă într'un tiraj restrîns, ediția de lux, opera completă a lui URMUZ. Se găsește la principalele librării din țară. Prețul unui exemplar lei 100.

unu anul III. nr. 31. noembrie 1930. lei 5. literatură și desen. apare lunar. director saşa pană. g-ral angelescu 163, București

TIP. STEAUA ARTEI, B-DUL MARIA, 2

BCU Cluj / Central University Library Cluj